

FICCIÓ | Jo confesso

Quan la veritat transforma la vida i la condició humana

Jaume Cabré

Editorial: Proa
Pàgines: 1005 | Preu: 26,90 €.

★ SAM ABRAMS

La fama representa un estímul i una servitud per als escriptors de raça. Un estímul que els esperona a la superació artística. Una servitud per la pressió que els pot desencaminar cap a l'autocomplença, la repetició mecànica o la precipitació.

La literatura contemporània està plena d'autors que han venut els obstacles o han sucumbit. Czeslaw Milosz va passar de la marginalitat al reconeixement planetari, però va encaixar el trànsit. Seamus Heaney, en canvi, està tenint dificultats en ressituar-se després de l'impacte del Nobel. *Seamus the famous* l'anomenen els seus detractors, furgant a la nafra.

Jaume Cabré també ha hagut d'enfrontar-se amb el drac de dos caps de la celebritat. Primer, l'èxit internacional de *Les veus del Pama-*

● **Jaume Cabré ens ofereix la novel·la de la seva vida, la summa del seu art narratiu**

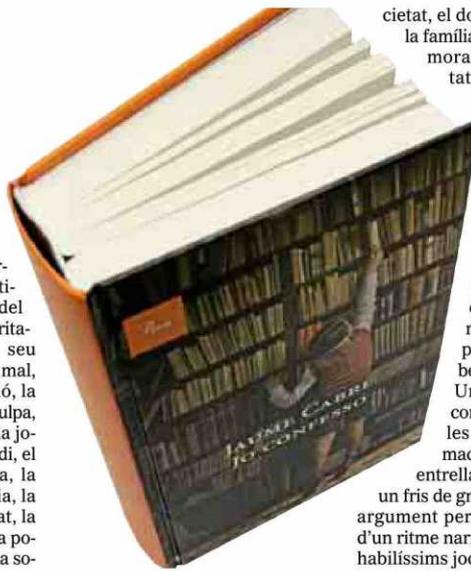
no (2004), amb efectes retroactius. I després, el 2010, la concessió del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, amb la particularitat de trencar la barrera del so de l'edat dels guardonats, generant encara més expectatives.

Amb aquest panorama, Cabré tenia tres sortides: recular, autoplagiar-se o apujar el llistó. El nostre autor, amb la integritat que el caracteritza, va triar l'última opció i ens ha ofert *Jo confesso*, la novel·la de la seva vida. I quan dic «la novel·la de la seva vida» estic parlant d'aquelles obres singularment ambicioses que recullen i avancen el saber acumulat de tota una carrera dedicada a l'art de l'escriptura, obres com ara *La nau dels folls* de Katherine Anne Porter o *Doctor Zhivago* de Boris Pasternak. En un mot, *Jo confesso* és la summa de l'art narratiu de Jaume Cabré.

La nova novel·la de Cabré té molts punts de complicitat amb la seva obra anterior i, al mateix temps, és l'encarnació d'un immens salt qualitatiu respecte a la producció publicada fins ara. El nostre autor ha extremat la seva voluntat artística a nivell d'abast temàtic i formal. En definitiva, *Jo confesso* desborda per tots els paràmetres humans, intel·lectuals i estètics de l'univers de Cabré tal com l'hem conegut fins aquí.

Per exemple, el text té exactament 999 pàgines. El marc físic inclou Barcelona, Catalunya, Europa i el món. El marc cronològic abraça 700 anys d'història, del se-

gle XIV ençà. Vora de 200 personatges, entre històrics i ficticis, desfilen per les pàgines del llibre. El ventall temàtic és veritablement impressionant pel seu abast i la seva profunditat: el mal, la bellesa, l'art, la imaginació, la memòria i l'oblit, el perdó, la culpa, el pas del temps, la història, la joventut i la vellesa, l'amor i l'odi, el coneixement i la ignorància, la consciència i la inconsciència, la veritat i la mentida, la crueltat, la violència, la traïció, el poder, la política, la justícia i la injustícia, la so-

cietat, el dolor, Déu, la religió, la família, l'amistat, la por, la moralitat i la immoralitat... De fet, la vida sencera.

Formalment, la novel·la també és la culminació del mestratge tècnic de Cabré. Una estructura complexíssima on finalment totes les peces encaixen i ens obliga a recuperar la novel·la des del principi quan acabem la nostra lectura. Un argument també complexíssim on totes les micro-històries i macro-històries acaben entrellaçant-se per formar un fris de grans dimensions. Un argument perfectament pautat i d'un ritme narratiu impecable. Els habilíssims jocs de canvi del punt

de vista que enriqueixen constantment la nostra percepció de la realitat narrada. Uns personatges sàviament construïts, entre els principals, els secundaris i els terciaris. Uns escenaris i èpoques històriques creïblement evocats. Un artífici de primer ordre, però carregat de vitalitat.

És excepcional la manera que *Jo confesso* té de demanar molt del lector i simultàniament donar les compensacions equivalents a l'esforç invertit. Com mai abans a la seva obra, Cabré combina la màgia seductora del seu art de narrar i el pes específic de les seves preocupacions morals i intel·lectuals. *Jo confesso* és una novel·la fascinant i contundent. És excepcional també la valentia de *Jo confesso*. La valentia de la seva humanitat en una època tan brutal. La valentia de la seva fe infrangible en la possibilitat transformadora de l'art i el coneixement en una època tan cínica.

En un colofó de la novel·la, l'autor confessa que va «donar per definitivament inacabada aquesta novel·la el 27 de gener de 2011, dia de l'aniversari de l'alliberament d'Auschwitz». No és una *boutade*,

● **Els hàbils jocs de canvi del punt de vista enriqueixen la realitat narrada**

● **El ventall temàtic és impressionant pel seu abast i la seva profunditat**

sinó la pura veritat. Les implicacions de l'extraordinària confessió de mil pàgines del protagonista, Adrià Ardèvol, són autènticament inacabables. Com la vida mateixa. La complexitat de la condició humana i la seva capacitat pel bé i el mal són francament imponderables. Per Cabré, però, aquest fet no ens pot servir de coartada o excusa. Com Adrià hem d'intentar-ho.